

בס"ד כז' שבט ה'תשע"ו
הדלקת נרות - 16: 58
צאת השבת - 17: 50
רבנו תם - 18: 25
שעון חורף - לפי הלוח המדוייק של "אור החיים"

שנה שש עשרה - עלון מס' 803
@ השבת "מברכין" החודש.
@ ר"ח אדר א' יחול בעייה בימים שלישי ורביעי הבעל"ט.
יחדשהו הקב"ה לטובה ולברכה לששון ולשמחה,
לרפואה, לבשורות טובות ישועות ופרנסה טובה, אמן.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

מפטי"ן: "הדבר אשר" (ירמיה לז')

פרשת מטות

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה להשתתף בסעודה הרביעית בבית הכנסת "אוהל-מועד"

מטותיני הפרשה:
 < דיני עבד עברי ואמה עבריה.
 < דיני רוצח במזיד ורוצח בשגגה.
 < דיני החובל בחברו או בעבדו הכנעני.
 < דיני גניבה ותשלומן ארבעה וחמישה.
 < דיני נזקים הגורמים ע"י בהמות או אש.
 < מצוות שונות לכיבוד ראשי העם ומתנות לכהנים ולהנהגה צודקת לכל בני האדם.
 < מצוות על הזמנים והמועדים המקודשים לעם ישראל, בתורה.
 < הבטחות ברכה והצלחה לשומרי ברית ה'.

"ורצק אדוניו את אזניו במרצע" (כ"א ו')
 אזן שמעוה בהר סיני לא תגוב והלך וגבגב-תירצע. (רש"י)
 מה טעם לא קלטה אזנו כראוי את הדיבר "לא תגובו"?
 אין זאת אלא מפני שהאזין הרבה לדברי ליצנות וניבול פה וליצנות אחת דוחה מאה תוכחות. לפיכך יירצע באליה אוזנו. לפי הגמרא נבראת האלה באדם, שאם יזדמן לו לשמוע דברים שאסור לשומעם, יכוף אותה לתוך אוזנו ולא ישמע, אבל זה לא עשה כן. (ר' אברהם מגור)

"והכה איש את רעהו"
 יש שמכה בידו ממש, ויש מלשין ומכה רעהו בסתר, וזה גרוע מהכאה בידים כי לזה יש תרופה אבל למלשינות אין תרופה, וכתוב "והכה איש את רעהו", אז, שבתו יתן ורפא ירפא, משא"כ לשון הרע אין לו תרופה. (תפארת יהונתן)

"רק שבתו יתן ורפא ירפא"
 שבתו זו שמירת שבת כראוי, אם ישמור האדם שבתו אזי ירפאהו הקב"ה מכל תחלואיו, שכתוב "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא". (הרה"צ ברוך מרדכי מקוידנוב זצוק"ל)

אך אם יום או יומיים ילמוד לא יקם כי כספו הוא"
 כל ימות השנה בולע אדם את תפילתו בחטיפה. ואף אם ביום אחד בשנה - ביום כיפור, או יומיים בשנה - בראש השנה, הריהו מאריך קמעה בתפילתו, גם אז לא יוקם - איננו קם ועומד עמידה איתנה בתפילתו. כי כספו הוא - שאפילו אז מתכוון הוא לעצמו, שתהיה לו פרנסה בריאות, ואין דעתו נתונה על התיקון הרוחני האמיתי הדרוש לאדם. (ר' שמחה בונם מפשיסחה)

"וכי ישאל איש מעם רעהו..."
 "וכי ישאל איש מעם רעהו" = ר"ת יאמר, ס"ת שלום. ישאל = אותיות לאיש. רומז שכתוב בפרקי אבות פרק ד' "הוי מקדים בשלום כל אדם ויאמר שלום לכל איש". (שמנה לחמו)

מטותיני הפרשה:
 < דיני עבד עברי ואמה עבריה.
 < דיני רוצח במזיד ורוצח בשגגה.
 < דיני החובל בחברו או בעבדו הכנעני.
 < דיני גניבה ותשלומן ארבעה וחמישה.
 < דיני נזקים הגורמים ע"י בהמות או אש.
 < מצוות שונות לכיבוד ראשי העם ומתנות לכהנים ולהנהגה צודקת לכל בני האדם.
 < מצוות על הזמנים והמועדים המקודשים לעם ישראל, בתורה.
 < הבטחות ברכה והצלחה לשומרי ברית ה'.

"ורצק אדוניו את אזניו במרצע" (כ"א ו')
 אזן שמעוה בהר סיני לא תגוב והלך וגבגב-תירצע. (רש"י)
 מה טעם לא קלטה אזנו כראוי את הדיבר "לא תגובו"?
 אין זאת אלא מפני שהאזין הרבה לדברי ליצנות וניבול פה וליצנות אחת דוחה מאה תוכחות. לפיכך יירצע באליה אוזנו. לפי הגמרא נבראת האלה באדם, שאם יזדמן לו לשמוע דברים שאסור לשומעם, יכוף אותה לתוך אוזנו ולא ישמע, אבל זה לא עשה כן. (ר' אברהם מגור)

"והכה איש את רעהו"
 יש שמכה בידו ממש, ויש מלשין ומכה רעהו בסתר, וזה גרוע מהכאה בידים כי לזה יש תרופה אבל למלשינות אין תרופה, וכתוב "והכה איש את רעהו", אז, שבתו יתן ורפא ירפא, משא"כ לשון הרע אין לו תרופה. (תפארת יהונתן)

"רק שבתו יתן ורפא ירפא"
 שבתו זו שמירת שבת כראוי, אם ישמור האדם שבתו אזי ירפאהו הקב"ה מכל תחלואיו, שכתוב "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא". (הרה"צ ברוך מרדכי מקוידנוב זצוק"ל)

אך אם יום או יומיים ילמוד לא יקם כי כספו הוא"
 כל ימות השנה בולע אדם את תפילתו בחטיפה. ואף אם ביום אחד בשנה - ביום כיפור, או יומיים בשנה - בראש השנה, הריהו מאריך קמעה בתפילתו, גם אז לא יוקם - איננו קם ועומד עמידה איתנה בתפילתו. כי כספו הוא - שאפילו אז מתכוון הוא לעצמו, שתהיה לו פרנסה בריאות, ואין דעתו נתונה על התיקון הרוחני האמיתי הדרוש לאדם. (ר' שמחה בונם מפשיסחה)

"וכי ישאל איש מעם רעהו..."
 "וכי ישאל איש מעם רעהו" = ר"ת יאמר, ס"ת שלום. ישאל = אותיות לאיש. רומז שכתוב בפרקי אבות פרק ד' "הוי מקדים בשלום כל אדם ויאמר שלום לכל איש". (שמנה לחמו)

"והכה איש את רעהו"
 יש שמכה בידו ממש, ויש מלשין ומכה רעהו בסתר, וזה גרוע מהכאה בידים כי לזה יש תרופה אבל למלשינות אין תרופה, וכתוב "והכה איש את רעהו", אז, שבתו יתן ורפא ירפא, משא"כ לשון הרע אין לו תרופה. (תפארת יהונתן)

"רק שבתו יתן ורפא ירפא"
 שבתו זו שמירת שבת כראוי, אם ישמור האדם שבתו אזי ירפאהו הקב"ה מכל תחלואיו, שכתוב "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא". (הרה"צ ברוך מרדכי מקוידנוב זצוק"ל)

אך אם יום או יומיים ילמוד לא יקם כי כספו הוא"
 כל ימות השנה בולע אדם את תפילתו בחטיפה. ואף אם ביום אחד בשנה - ביום כיפור, או יומיים בשנה - בראש השנה, הריהו מאריך קמעה בתפילתו, גם אז לא יוקם - איננו קם ועומד עמידה איתנה בתפילתו. כי כספו הוא - שאפילו אז מתכוון הוא לעצמו, שתהיה לו פרנסה בריאות, ואין דעתו נתונה על התיקון הרוחני האמיתי הדרוש לאדם. (ר' שמחה בונם מפשיסחה)

"וכי ישאל איש מעם רעהו..."
 "וכי ישאל איש מעם רעהו" = ר"ת יאמר, ס"ת שלום. ישאל = אותיות לאיש. רומז שכתוב בפרקי אבות פרק ד' "הוי מקדים בשלום כל אדם ויאמר שלום לכל איש". (שמנה לחמו)

פינת הניבים והפסגות
אזלת - יד = רפיון, חוסר פוח לבצע דבר-מה.
 בספר דברים לב' לו' כתוב פי יראה פי אזלת - יד (=אזלה) יד.
 הוראת הפעל פאן: הלכה היד, רפתה היד.
דוגמה: בגלל אזלת ידן של הרשיות השונות סובלים הקשישים סבל מיתר.
מקור: הספרות החדשה [מספרות ההשקלה ועד זמנינו]. (ניבונכו)

פינת הניבים והפסגות
אזלת - יד = רפיון, חוסר פוח לבצע דבר-מה.
 בספר דברים לב' לו' כתוב פי יראה פי אזלת - יד (=אזלה) יד.
 הוראת הפעל פאן: הלכה היד, רפתה היד.
דוגמה: בגלל אזלת ידן של הרשיות השונות סובלים הקשישים סבל מיתר.
מקור: הספרות החדשה [מספרות ההשקלה ועד זמנינו]. (ניבונכו)

הסירו ממשל מדוד עמי! העלון טעון גניזה. אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה. במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן. ניתן להוריד את העלון באתרים הדתיים "לדעת" ו-"חידושי": <http://www.hidush.co.il/> <http://ladaat.info/>

"יהודה לך בורא עולם"

תודה לך בורא עולם על שעזרת ל"ארגון אברהם יגל" להוציא לפועל כנס ענק, גדול ומרשים לכבודה של תורה, שהתקיים באולם המפואר של ביה"כ "אוהל מועד", לעיני בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל ולרגל חגיגות 20 שנה להקמת שידורי הלוחין של מרן עובדיה יוסף זצ"ל וכעת ממשיך דרכו בנו הראשלי"צ הרה"ג יצחק יוסף שליט"א. מאות מתושבי יבנה והסביבה הגיעו לשמוע דברי תורה וחיזוק מפי הרבנים החשובים הרה"ג רחמים דודי שליט"א, הרה"ג עתניאל שרעבי שליט"א, הרה"ג גדעון בן משה שליט"א, המרא דאתרא הרה"ג דוד אבוחצירא שליט"א וכבוד הרב הראשי לישראל הראשלי"צ הרה"ג יצחק יוסף שליט"א. תודה לך בורא עולם על שפחות מוסאי, ולגבאי יצחק מוסאי ולמסייעים בסעודה הרביעית יוסף זנדני, עמרם מלכה, מוטי גוזלן, יעקב קולצ'ה, אבי מוסאי ממאפיית "בית הלחם" וחזי דודי. תודה מיוחדת לרעייה היקרה גילה ובניה. תהיה משכורתכם שלימה מעם ה' ותזכו לברכה ובריאות איתנה לאורך ימים ושנים ותרוו נחת מכל יוצאי הלצ'כם.

"ביגד כשחלי זתים" - חינוך

הורים חייבים לחנך את ילדיהם ולהשקיע בהם כוחות רבים כדי לתקנם ולהשלימם, היות ולהם, ההורים, יש לא מעט אחריות למידות רעות או תכונות אופי שליליות של ילדיהם. ישנם מספר סוגי הורים:

הורים דיקטטוריים = אלו השולטים בילדיהם ברודנות חסרת פשרות, דורשים צייתנות מקסימלית ומשמעת ללא חריגות, ביד חזקה, הם אינם מאפשרים כל מרווח חופשי, בכל ענין שהוא. גישתם זו מתנקמת בהם, בהפרעות ובגילויי עצבנות וקוצר רוח קיצוני אצל הילד.

הורים מתפייסים = אלו הנוקטים בשיטה הפוכה בדיוק מהטיפוסים הקודמים. כדי למנוע חיכוך, או מתוך חולשה ועייפות, הם נוקטים עמדה של פיוס ומוותרים מראש על וויכוח ועימות כלשהו עם ילדם, אין להם כוח התמודדות והם יוצרים מצב של "שלום בית" תמידי. אמנם, התוצאה הישירה היא, שהילד מנצל מצב זה ומתרגמו לחולשה של הוריו, כך הוא משתלט על כל פינה וכובש כל מעוה בדרכו, ללא הכוונה.

שיעור התורה הגדול בתבל

ארגון "אברהם יגל" משדר בלוחין בכל מוצאי שבת את שיעורו של הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א בבית הכנסת "אוהל מועד" בשעה 20:30 השיעור יוקרן על גבי מסך ענק. בע"ה תתקיים סעודה רביעית, בחסות "בית הלחם"

מקום מיוחד לנשים בלוחי בניה

רפואה שלימה

לאסתר מורנו בת שרה-אפרת הקב"ה ישלח מזור ומרפא לר"ב אבריה ושש"ה גידיה. שתחזור לאיתנה הראשון ותזכה לשנים רבות טובות ונעימות.

מרכות ואיחולים לפסי"ט

לאיתנה וחנה לאה ישראל לרגל הולדת הבן נ"י יה"ר שיעלה במעלות התורה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות שתזכו לשנים רבות. וברכה והצלחה לדוד וזהבה ישראלי הי"ו וליהודה ונדיה סופר הי"ו

מרכה והצלחה

למישה וזילי מזוז שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, אושר ופרנסה טובה וברכה והצלחה לכל ילדיהם וזיווג הגון לחיים-יוסף בן נייל

כל הישועות והברכות

כליסי ואילנה ג'אטה הי"ו שתורמו לסעודה הרביעית בלוחין זכות מרן עובדיה יוסף זצ"ל תגן בעדם, לרפואתם והצלחתם שיתברכו בכל מילי דמיטב ויתגשמו כל משאלות ליבם. שיזכו באושר ובפרנסה טובה. וברכה והצלחה ובריאות לכל ילדיהם ומשפחתם ולהבדיל לעיני מרים בת חנה ז"ל

קול של קול אמה, קול חתן קול לאה

מזל טוב ואיחולים לבניי לידידנו זעים ויעל יצחק-פור הי"ו אלכס ציטרון וזהבית קדם לנישואי אברהם עם רותם מנב"ת יה"ר שיקימו בית נאמן וכשר בישראל ויעלה הקשר יפה ויזכו להמשיך את מסורת הבית המפואר. ענני הגפן בענני הגפן דבר נאה ומתקבל"

מרכה והצלחה

לשניר וליאל ג'רטי על הסיוע לזיכוי הרבים שתתברכו ברפואה שלימה, אושר, נחת ופרנסה טובה. ויתגשמו כל משאלותיכם לטובה ולידה קלה לליאל בת דפנה.

מרכות ואיחולים לפסי"ט

לאיתנה ועליזה מרים מורנו לרגל הולדת הבן נ"י יה"ר שיעלה במעלות התורה ויצליח בכל דרכיו ומעשיו, שיתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות שתזכו לשנים רבות ותרוו נחת ושלווה מכל יוצאי הלצ'כם.

מרכה והצלחה

לאריה ויכולית מזוז שיתברכו ברפואה שלימה ובכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות, אושר ופרנסה טובה וברכה והצלחה לילדיהם וזיווג הגון להודיה בת שולמית ורד בת שולמית

למשפחות הירש

וישראלי היקרות צוות העלון "אברהם יגל" משתתף בצערכם בפטירת הצנועה והענווה **גילה הירש** ז"ל בת רחל ז"ל הרופא לשבורי לב ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תדעו צער

לעיני הצדיק והצנוע

בבאי מוסאי בן דניאל ז"ל כח' שבט פקידת שנתו שימליץ טוב בעד משפחתו לעיני הצנועה והענווה **מרים יתח** בת חנה ז"ל יהי רצון שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

לעיני הסבתא הצנועה

רחל בת מרדכי אביכור ז"ל יהי רצון שתמליץ טוב בעד כל משפחתה לעיני הסבתא הצנועה **שמחה** בת חנה ועקנין ז"ל יהי רצון שתמליץ טוב בעד כל משפחתה

למשפח אוקטן היקרה

צוות העלון "אברהם יגל" משתתף בצערכם בפטירת הצנועה והענווה **נינט אוקטן** ז"ל הרופא לשבורי לב ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תדעו צער

מרכה והצלחה

לאירית בת לידה וליאירית בת לידה שתזכנה לזיווג הגון **משורש נשמתן** הטהורה. והצלחה לשמואל-דניאל בן לידה רפואה ופרנסה טובה ובכל מילי דמיטב וברכה והצלחה ליצחק ולידה אהרונ

שבת שלום ומבורך

בריאות והחלמה איתנה :

שלמה לארי בן מרים הי"ו משה נאמן בן מרים הי"ו אברהם נאמן בן מרים הי"ו מרדכי עמרני בן רבקה הי"ו ישראל פריג' רפאל בן מרים הי"ו יצחק-חי כהן זהב בן פרידה הי"ו באבאי באבאי בן מורודי הי"ו לירן מלכה בן ריטה ועמרם הי"ו	אילן רפאל פריג' בן אנט הי"ו שרה ביבי לארי בת רבקה מנב"ת לאה בלק בת מרסל מנב"ת שרה מוסאי בת סרוור מנב"ת סיגלית כלימי בת דינה מנב"ת רזיה סינדי בת חוה מנב"ת מרים ועלני בת גולשן מנב"ת רחל מוסאי בת ג'הרן מנב"ת	הרה"ג יוסף-מיקאל אברג'ל בן רינה ז"ל יצחק שלומי בן דבורה ז"ל שם-טוב נאמן בן סולטנה ז"ל לוי לוי בן דוד ורבי ז"ל חיים חייק'ה טחלוב בן שירין ז"ל איטו אבוטבול בת שמחה ז"ל נרגס דודי בת שרה ז"ל שרה בכורי בת חוה ז"ל	גולשן באבאי בת מרים ז"ל זוהרה אלביליה בת פריחה ז"ל מרים דודי בת פרי יצחק ז"ל אסתר נ'איתי בת שרה ז"ל טובה הרוני בת שאוקט ז"ל שרה נסימי בת ביבי ז"ל נהיית מוסאי בת פרי יצחק ז"ל קריינא דבורה בת יואל ז"ל
---	--	---	--

ובכללם לרפואת כל חולי ופצועי צה"ל ועם ישראל.

”אל תקרי הליכות אלא הלכות”

שאלה: האם מותר לאכול סעודה עם לחם אחר חצות היום ביום שישי?

תשובה: בגמרא במסכת גיטין (דף לח:) אמרו, שתי משפחות היו בירושלים, אחת קבעה סעודתה בשבת ואחת קבעה סעודתה בערב שבת, ושתיהן נעקרו. כלומר, שתי משפחות חשובות ועשירות היו בירושלים, ושתיהן חטאו ונעקרו מן העולם. פירשו המפרשים, שמה שאסור לקבוע סעודה גדולה בערב שבת, הכוונה היא לסעודה שאינו רגיל לאוכלה בימות החול. וכגון מה שנהגו בכמה משפחות, שביום שישי כל בני המשפחה הנשואים מתאספים בבית הסבתא, ואוכלים מתבשיליה בסעודה גדולה. שעל ידי זה פוגעים בכבוד השבת, שלעת ערב לא יוכלו לאכול סעודה כראוי. ולכן אסור לעשות כן. ואיסור זה נוהג במשך כל היום, ולא דוקא מחצות היום. כלומר, אפילו אם עושים כן בשעה אחת עשרה לפני הצהריים, גם כן הדבר אסור, שעל ידי זה פוגעים בלי ספק בכבוד השבת. ובפרט בימות החורף שהימים קצרים.

אבל סעודה שרגילים לאוכלה גם בימות החול, וכגון מי שתמיד אוכל בשעה ארבע בצהריים, הרי שמותר לו לעשות כן גם בערב שבת. ומכל מקום מצוה להמנע גם מאכילה כזו, החל מהשעה התשיעית שביום. (כלומר, שמחלקים את היום מהזריחה עד השקיעה לשתיים עשרה חלקים, וכל חלק הוא שעה זמנית אחת, ומהשעה התשיעית שביום, אין לאכול עוד עד הלילה). ומרן רבנו עובדיה יוסף זצוק”ל כתב בזו הלשון: שאף על פי שלהלכה מותר לאכול עד השקיעה, מכל מקום זהו דוקא לצורך שעה (כלומר באקראי), אבל לעשות כן תמיד, יש לאסור מתשע שעות ולמעלה, שאם לא כן, נראה כמזלזל בכבוד שבת. (חזון עובדיה ח”א עמוד לב). וכתב המשנה ברורה (סימן רמט), שכל אדם שיודע שעל ידי זה שיאכל יהיה שבע בערב, מצוה עליו להמנע מאכילה ושתייה מרובה אפילו לפני השעה התשיעית, ובפרט בימות החורף, שהרי רואים כולם שמי שהוא שותה שתייה מרובה ביום שישי, ובפרט אם שותה יין וכדומה, וכן מי שאוכל הרבה ביום שישי, הרי על ידי זה אינו רעב בלילה, ולכן מצוה להמנע מאכילה כזו.

ולסיכום: סעודה שרגילים לאכול בימות החול, מותר לאוכלה ביום שישי. סעודה שלא רגילים לאוכלה בימות החול, אסור לאכלה ביום שישי, ואפילו בשעה מוקדמת. ומהשעה התשיעית ביום, כלומר, כשלוש שעות לפני השקיעה, מצוה להמנע מלאכול אפילו סעודה קטנה. אבל לטעום ולאכול מעט ממאכלי השבת וכדומה, אין איסור כלל.

זמן הדלקת נרות שבת

שאלה: מהו זמן הדלקת הנרות הראוי לכתחילה?

תשובה: בגמרא במסכת יומא (פא:) למדו רבותינו ממדרש הפסוקים, כי יש להוסיף מן החול על הקודש ביום הכפורים. והוא הדין שחייבים להוסיף מן החול על הקודש בכל יום טוב (חג) ובימי שבת, הן בכניסתם והן ביציאתם. ותוספת זו משמעותה מבחינה מעשית, שיש להזהר להדליק נרות שבת ולהזהר מעשיית כל מלאכה האסורה ביום השבת, עוד קודם זמן שקיעת החמה, ואין להמתין עד שקיעת החמה ממש, אף על פי שעד שתשקע החמה עוד לא נכנסה השבת ועדיין יום שישי הוא. והנה מעיקר הדין, שיעור זמן זה שיש להקדים להדליק נרות בסמוך לכניסת השבת, שיעורו בכל שהוא, כלומר, אין שיעור לזמן זה ודי ברגע אחד (כמו דקה אחת) סמוך לשקיעת החמה, ומכל מקום המנהג ברוב המקומות להזהר לכתחילה להדליק נרות ולפרוש מכל מלאכה כעשרים דקות לפני שקיעת החמה, מכמה וכמה סיבות. וכן נוהגים לשער זמן כניסת השבת בלוחות השנה, כעשרים דקות לפני שקיעת החמה.

מרן הרב עובדיה יוסף זצוק”ל העיר, שבזמנינו שמצוי אצל הכל שעון, וגם מכוננים אותו מדי פעם על פי הרדיו וכיוצא בזה, אין לחוש לזה כל כך, ויש להקל אף לכתחילה עד שיעור עשרים דקות קודם שקיעת החמה.

”מכל מלמד” השכלתי...”

כה הדיבור - פרשת מיטפטים

”והגישו אל הדלת או אל המזוזה ורצע את אוזנו במרצע ועבדו לעולם”. רמז גדול לכח השמיעה, דהיינו לא תשמע שמע שווא. ”ורצע” אותיות **עוצר** אדניו את אזנו מלשמוע דברי רכילות. ומיהו האדון? זה האדם עצמו. **במרצע** אותיות **בר-רב עצם**, דהיינו דלת ומזוזה (משקוף) מכל כלים זה שאין בה תורות עצם יש בה עצמה רבה בזה שהיא מונעת מלשמוע לשון הרע ורכילות. אומר רש”י מה נשתנו דלת ומזוזה (משקוף) מכל כלים שבבית? אמר הקדוש ברוך הוא דלת ומזוזה שהיו עדים במצרים כשפסחתי על המשקוף ועל שתי המזוזות ואמרתי ”כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם ולא עבדים לעבדים והלך זה וקנה אדון לעצמו ירצע בפניהם”. ידוע שאדם הרוצה לדבר לשון הרע והאחר שרצה לשמוע לשון הרע נכנסים למקום שקט וסוגרים את הדלת ושם מדברים כאילו לא נשמעים **והדלת והמזוזה הם העדים**. בידוע לעתיד לבוא מעידים אפילו קירות ביתו על האדם. זה רמזו מדוע דווקא אוזן תירצע ולא אבר אחר. ועוד, שבלעדי השומע את הלשון הרע לא היה מצב של לשון הרע. ידוע שהאוזן נכוית תחילה לאיברים, ומדוע זה כל כך חמור? כי האוזן תפקידה לקבל רק דברי קדושה ותורה. אומר רש”י-אמר רבי יוחנן בן זכאי אוזן ששמעה על הר סיני ”לא תגנוב” וכן עשרת הדברות והלך וגנב, תרצע. מדוע שבאים לספר לו לשון הרע ורכילות כן שומע...? ”ואם שלש אלה...” אולי יש כאן רמז **לשלשה שנענשים בלשון הרע**. ”מכה איש ומת מות יומת” גם כאן יש רמז לשלשה. **ומת זה המדבר** לשון הרע, **מות זה השומע** בלשון הווה, דהיינו אם תשמע לשון הרע אתה מסתבך. **יומת זה השלישי בלשון עתיד**, דהיינו הראשון אומר לשני שהשלישי דיבר עליו, בא זה השני והורג את השלישי. ועוד פירוש לפסוק ”מִכָּה אִישׁ וּמֵת מוֹת יוֹמֵת”=ר”ת **איום**. אומר רש”י ואם נאמר מִכָּה ולא נאמר ואיש כי יָכֶה הייתי אומר אינו חייב עד שיכה איש. וישנן עוד פירושים ברש”י: האם אדם המאיים חייב מיתה? ידוע שפעמים אדם מסתבך בחייו עם גורמים פלילים או שוק אפור או שכנים רעים וכדומה לא עלינו, ידוע שהדרך של גביית הכסף לא סוגה בשושנים. ופעמים שבעלי החוב סובלים מאיומים מאבדים עצמם לדעת האם הגובים חייבים במיתתו? ופעמים ששיטתם לגבות את חובם זה להפיץ במכשירים הטמאים לשון הרע, רכילות, שקרים ולחץ חברתי עליו ועל משפחתו וכך נהרסים חייו וחי משפחתו ובסוף נכנע ללחץ ופוגע בעצמו. זו לא דרכה של תורה להתמודד עם מצבים בצורה כזו. לעומת זאת אצל אומות העולם שאין תורה אלא כל אחד כפי ראות עיניו אצלם **המשפטים** אותיות **שמה מטיף** ואלה גם התוצאות. ואילו אצל עם ישראל יש ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם כמאמר רש”י- כשולחן ערוך ומוכן לפני האדם. רמז לשתי התורות תשים לפניהם זה תורה שבכתב ושולחן ערוך זה תורה שבעל פה שנזכה לקיים את שתייהם באותה מידה. (מעבדכם הנאמן א.ש.)

" ואבותינו סיפרו לנו "

לילה לבן בנתיבות

זה הבחור, "אבל אני חושב שע"פ ההלכה אסור לישון בבית כנסת". הרב ניסה להרגיע אותו כי כך נהגו בכל הדורות, אך הבחור התעקש כי למד שאסור". "טוב", אמר הרב עם עיניים חצי עצומות, "אני אעלה לעזרת הנשים". 'למזל' עזרת הנשים היתה סגורה. הוא הבין שהלילה הקב"ה רוצה אותו ער. הוא היה עייף מאד וחפיש בית כנסת סמוך. הפעם הוא עלה ישר לעזרת הנשים. הוא פותח את הדלת ושומע קול בכי. הוא רואה שתי נערות, אחת בוכה והשניה מרגיעה אותה. הרב זאיד הבין שאינו במקום הנכון, והסתובב ליציאה. לפתע, נתקלה רגלו בכסא ונשמע רעש. הנערות צרחו מפחד. "סליחה, רק חיפשתי מקום לישון, אני הולך", התנצל הרב "רגע, אתה לא הרב זאיד", שאלה הנערה הבוכיה. "כן", אתה יודע שאני בוכה בגללך! לפני שנתיים מסרת אצלנו בסמינר אופקים שיעור על שאיפות. אמרת שבחורה יכולה ע"י תפילה ודמעות לזכות לחתן בן תורה שיאה גדול הדור. השיעור שלך מאד השפיע עלי, אמרתי שאני רוצה בן תורה אמיתי, שרק תורה בראש שלו, אך למעשה כבר שנה וחצי שאני בשידוכין ולא מצאתי את זיווגי. הוריי ומכריי משפיעים עלי שאתפטר, אך אני מסרבת. השבת, הוריי בבית מלון, ובאתי עם חברתי לכאן לסיים את כל ספר התהילים ולבכות לזכות בחתן בן תורה, כמו שאמרת שבכוח דמעות לעשות הכל". בשלב הזה, הבין הרב זאיד כעת מדוע ה' מנע אותו הלילה משינה. הוא הבין מה תכנן לו ה'. הוא פנה אליה ברוגע ואמר לה: "מנעי קולך מבכי ועינייך מדמעה, כי יש שכר לפעולתך... והוא נמצא שתי רחובות מכאן!". "מי נמצא?", שאלה. "החתן שלך", אמר הרב, המשיכי בקריאת התהילים, אך הפעם שהדמעות שלך יהיו משמחה, יש לי תחושה שמצאתי את השידוך שלך לפני מחצית השעה". "רגע, אבל מה הרב עושה בשעה כזו בלילה בעזרת נשים?", שאלו, "שכחתי איפה יחידת הדיור שלי", אמר. "רק רגע", פנתה אליו, "בבניין שלי יש אשה זקנה שיש לה כמה יחידות דיור ברחוב קהילות יעקב, רחוב וחצי מכאן, והיא תשמח מאד לתת לך דיור תמורת כמה גרושים". לפתע נזכרתי – זה בדיוק הרחוב של יחידת הדיור שלי. זה היה מדהים. הקב"ה לקח לי את הזיכרון לכמה שעות והחזיר לי בגמר התיקון. הרב נכנס לדירה לישון. לאחר תפילת שחרית, הלך הרב זאיד להורי הבחור והציע לו את הנערה. התברר שהם הכירו את הנערה והתלהבו. מיד במצ"ש דיבר הרב עם הורי הנערה והציע להם את הבחור. הם הכירו אותו והתלהבו. הם נפגשו בחנוכה האחרון, ובגר שמיני של חנוכה הם סגרו 'יוארט'.

לעיתים, בתוך כל עולם ההסתר, הקב"ה מראה לנו באופן מופלא כיצד הוא מנהל ומשגיח על עולמו. אך מעל הכל, מנהיג ה' את עולמו ע"פ תפילתו של האדם ודמעותיו בבקשותיו. לפנינו מעשה מופלא מאין כמוהו, שסיפר הרב חיים זאיד שליט"א, רבה של פרדס כץ: "מידי שבת, מתארח הרב חיים זאיד במקומות שונים בארץ בסמינרים. היה זה שבועיים לפני חנוכה האחרון, התשע"ו. הרב זאיד הוזמן לסמינר בעיר 'נתיבות', עבור קבוצת בנות מתחזקות. הרב הגיע לביתו של מארחו כשעה וחצי לפני השבת. מארחו לקח אותו ברכבו אל יחידת דיור, בה ישנה שבת, וטרם כניסת השבת לקחו ברכב לסמינר. לאחר התפילה, ואף אחר הסעודה, מסר הרב זאיד שיעור מאלף ומרתק. אחר הסעודה נערך סימפוזיון מרגש עם קבוצת הבנות שהרבו לשאול שאלות, והרב זאיד ריתק אותם בסיפוריו. הסימפוזיון הסתיים. השעה היתה 2 בלילה. הרב זאיד יצא מהאולם והלך לכיוון יחידת הדיור על מנת לישון. הוא צועד כמה צעדים, ואז לפתע הוא מבין שבעצם אין לו מושג איפה נמצאת יחידת הדיור. מארחו הביא אותו ברכב, והוא אינו זוכר היכן ממוקמת היחידה, ואף אינו זוכר את הרחוב שלה. לפני יומיים, בשיחת טלפון אמר לו בעל הדירה את הרחוב, אך הוא לא התאמץ אז לזכור את הפרטים. הרב הבין שהוא בבעיה רצינית. השעה 02:30 בלילה, נתיבות, הוא עייף נורא ואין לו מושג מה עושים. הרב זאיד החליט – הוא מחפש בית כנסת קרוב, שם הוא ישנים את ראשו על הספסל ויתכסה בחליפתו וישן, ממש כמו בדורות הקודמים. הוא רואה בית כנסת וכנסת אליו, אך להפתעתו הוא מגלה כי הוא לא לבד. בקידמת בית הכנסת עמד בחור ליד ה'סטנדר' ולמד גמרא בניגון והתלהבות. 'רק בשביל מחוזה שכזה בשעה כזו היה שווה לבוא לישון כאן', חשב הרב לעצמו. הרב ניגש לבחור ואמר לו: "שבת שלום, מה אתה עושה כאן בשעה שכזו?" "לומד" ענה. "ליל שבת הזה הוא זמן מיוחד ביותר. אני לומד בישיבה, והמשגיח אמר לי לפני כמה שנים, כי בחור עם כח רצון יכול להגיע לכל דבר בחיים, ואפילו לסיים את השי"ס לפני החתונה". "הדברים נכנסו לליבי ומאז אני לומד בכל זמן פנוי, על מנת לזכות לסיים את השי"ס. ואני רוצה לבשר לך שתפסת אותי לקראת סיום השי"ס. נותרו לי עוד שלושה דפים וסיימתי את כל השי"ס". הרב זאיד התרגש מאד. בחור צעיר מסיים את השי"ס.

"אפשר לזכות ללמוד אתך את שלושת הדפים האחרונים?" שאל הרב. "בשמחה", השיב הבחור. השעה היתה 3 בלילה. הרב זאיד והבחור התיישבו ללמוד את שלושת הדפים האחרונים של השי"ס. זה לקח להם כשעה, ובסיום הם פצחו בשירה וריקוד. הרב זאיד התרגש וברך את הבחור: "כעת אני בטוח שתמצא את השידוך שלך מהר בעזרת השם". "רגע", שאל הבחור, "אבל מה הרב עושה פה בשעה שכזו?" לפתע נזכר הרב שהוא עייף ואמר: "אבד לי הבית. שכחתי איפה יחידת הדיור שקיבלתי השבת, אך זה בסדר, הלילה אשן פה על הספסל בבית הכנסת", אמר הרב. הרב שכב על אחד הספסלים, התעטף בחליפתו וניסה להירדם. הוא עוד לא הספיק להירדם ולפתע הוא מרגיש יד מעירה אותו. "סליחה הרב", היה

"רק שבתו יתן ורפא ירפא" (כ"א י"ט)

מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. (גמרא) מעשה באחותו של הגר"א מוילנא שחלה בן יקיר שלה והגיע עד שערי מוות. רצה האם אל אחיה הגאון וביקשה לעורר רחמי שמים על הילד. אמר לה הגר"א: "כן אעשה, ואף את שימי בה' מעוזך והילד יתרפא בטוח". התייפחה האחות, "אבל הרופאים כבר נואשו מחייבי!" הזדקף הגר"א מלוא קומתו ואמר בהתרגשות: "כך אמרו הרופאים? והרי התורה אמרה 'ורפא ירפא', ודרשו חכמים: מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות. לרפאות נתנו לו רשות, אבל לומר נואש לחולה אין לרופא כל רשות".